

Előfizetési ár:

(Postán küldve)

Egész évre 32.—

Fél évre 16.—

Negyed évre 8.—

Egy óra . . 3.—

□□

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár:

(Házhoz hordva)

Egész évre 32.—

Fél évre . . 16.—

Negyed évre 8.—

Egy óra . . 3.—

□□

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz. emelet

Alapította: BARTHA MIKLÓS

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. Telefon 9.

A pápa és Wilson.

Hágából jelentik: A Daily Mail Rómából érkezett jelentése szerint XV. Benedek pápa és Wilson elnök közt élénk táviratváltás volt, amely-

nek eredménye a pápát nagyon ki-elégítette. A pápa legközelebb újabb lépést tesz a béke érdekében.

Olasz forradalmi mozgalmak.

A legújabb hírek szerint a forradalmi mozgalmakat Olaszországban még nem sikerült elfojtani. A forradalomnak már eddig számos halottja és sebesültje van. Milanó környékén a gyárakban és az ipari kerületekben a zavargások a legnagyobb mértéket öltötték, ugyszintén Turinban is, ahol az általános sztrájk még csak növeli

a fejtelenséget. Genuát, Alexandriát és Turint haditerületnek nyilvánították. Egyelőre ellenőrizhetetlen és szükszavu jelentések szerint a zavargások és politikai sztrájkok egyre terjednek Olaszország belsejében és az olasz kormány tehetetlen a kenyérért és békéért sóvárgó zendülőkkel szemben.

Légítámadás Pétervár ellen.

A berlini „Lokal-Anzeiger“ jelenti Stockholmból: A „Ruszkaja Volja“ szerint Pétervár ellen pénteken éjjel légítámadást intéztek. A bombák a Grenovo-negyedet és a Szuborni-Proszpektet érték, ahol számos embert megöltek. Egy ismeretlen repülőgép proklamációkat dobott le, amelyekkel fölhívják Pétervár lakosait, tartsanak ki nyugodtan és bizzanak Kornilov győzelmében. A légítámadást a Mohilevben bekerített Kornilov tábornok bosszuművének tekintik (?)

Politikai hírek.

Apponyi Albert kultuszminiszter tegnap kihallgatáson volt Bécsben a királynál.

Vasvármegye törvényhatósági bizottságának Ostify Lajos elnökele alatt tartott közgyűlése, mely állást foglalt a demokratikus választójog mellett, elhatározta, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek a kormány kinevezése tárgyában a vármegyéhez írt levelet örömmel veszi tudomásul, üdvözli ezen alkalomból a miniszterelnököt és a kormány tagjait, kijelenti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt és a kormányt készséggel és bizalommal támogatja. Liptó vármegyének a csehek ügyében közölt átiratára vonatkozólag az állandó választmányi javaslat alapján egyhangulag kimondta a közgyűlés, hogy Vasvármegye törvényhatósági bizottsága nem táplál aggodalmat, hogy Magyarország koronás királya, Magyarország területi épsége ellen irányuló minden támadást maga fog csírájában elfojtani és intézkedni fog Magyarország integritása és a monarchia területi beosztása ellen a támadások meg ne ismétlődjenek. A vármegye közönsége megerősítve látja ezt a meggyőződését a miniszterelnök kinyilatkoztatása által is. Liptó vármegye hazafias átiratát ilyen értelemben veszi tudomásul a közgyűlés.

Mezőssy miniszter a kukorica rekvirálásáról a következőleg nyilatkozott:

— A kiadott tengeri-rendelet folytatását fogja képezni a végrehajtási utasítás, valamint a sertéshizlalási rendelet. Az egész ország tengeritermésének 30 százalékát rekvirálni vagyok kénytelen. Szükség van erre azért, mert, sajnos, az ország némely részében katasztrófálisan rossz a tengeritermés, ugyanott semmi takarmány sincs és így a tavaszi vetőmagról, úgy az állatállomány eltarthatása céljából, mint azért is, hogy a kukoricát ezen a vidéken is ültetni lehessen, — gondoskodnunk kellett. Hozzájárul az is, hogy az ország hegyi vidékein a lakosság élelmiszere a kukoricaliszt és így a közlelmezési miniszterium részére is tekintélyes részletnek kell lekötve lennie.

— Végül köztudomásu, hogy zabtermésünk minimális és így a hadsereg részére szükséges zabmennyiség pótlását szintén tengerivel kell eszközölni.

A háború levelei

Hivatalos jelentések.

A tegnapi napról csak a francia frontról jelentenek nevezetesebb eseményeket. Az angolok és franciák újra heves támadásokat intéztek a németek ellen eredménytelenül.

Mint Ludendorff jelenti, Flandriában az erős tűzérségi harc a Houthoulsti erdő és a Lys között nem csökkenő erővel egész napon át tartott. Védőzónánk egyes szakaszai felváltva a legnagyobb hevességű tüztámadásoknak voltak kitéve. A tűzérségi tömegek fokozott harci tevékenységét az éjszaka sem szakította meg. Az eddigi jelentések szerint a kora reggeli hatalmas pergő-

tüzet virradatkor széles arcvonalon erős angol támadások követték.

Verdun előtt a franciák tegnap reggel és este a 344. számú magaslatnál Samogneuxtól keletre, ahol az előző nap véres vereséget szenvedtek, ismét teljesen eredménytelenül támadtak.

Husz ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Az orosz fronton, Bukovinában Arborától nyugatra támadtak az oroszok, akiket védőtűzelésünk árkaikba votett vissza. Onnan pedig géppuska tüzzel igyekeztek őket ismét előrehajszolni.

Forrongás Írországban.

Berlinből jelentik: A németek keze jutott levelek érdekes híreket közölni az országi zavargásokról. Dublinból írják: Corkban tegnap nagy verekedés volt, amelyben harminc ember megsebesült és egyet megöltek. Természetesen sinnfeinpártiak voltak. Betörték a börtön ablakait, lerombolták a toborzó-irodákat, letépték a brit lobogót és és fölhúzták helyette a köztársaságit. Rendőrség meg akarta nyugtatni a tömeget, ekkor azonban többen revolverből a rendőrökre lőttek és hetet közülök megsebesítettek. Végül katonaságnak kellett közbelépnie.

Egy másik dublini levél ezt mondja: Tegnap nagy pótszállítmány érkezett ide. A nyomorult sinnfeinpártiak kifütyülték és a köztársasági lobogót lengették előlük, a nép pedig csufolódott a katonákon. A sinnfeinpártiak számának gyarapodása meglepő. A múlt héten gyűlést tartottak, amelyet a rendőrség betiltott. Amidőn a rendőrök odajöttek, hogy a szónokot, Pункtet letartóztassák, valaki egy bottal agyonverte a rendőrfelügyelőt. A rendőrség elfogja a gyilkost, a csöcselék azonban kiszabadította. Száz fontnyi jutalmat tűzött ki a rendőrség annak, aki kézre keríti.

Rémuralom Sarrail hadseregében.

A D. Hirlap harctéri tudósítója írja: A szerbek legutóbbi támadása alkalmával, melyet Dobropolie ellen indítottak, egyetlen bolgár zászlóalj állásai előtt 400 szerb halott feküdt. Mindenkor ennek a szerencsétlen, az ántánt által félrevezetett népnek a fiait használja fel Sarrail irgalom nélkül ágyutölteléknek. 400.000 emberből állott 1914-ben a szerb hadsereg, ma már szomorú maradványai alig érik el a 15—20.000 embert.

Sarrail hadseregében különben is egészen furcsa viszonyok uralkodnak. Átszökött és fogságunkba esett francia, szerb, olasz és görög katonák eladásából kiténik, hogy az ántánt nemcsak a szerbekkel, hanem egyéb másod- és harmadosztályú szövetségeseivel, a venizelistákkal és a feketékkel is napról-napra rosszabbul bánik. Miután a tengeralattjáró háború miatt az élelemszállí-

tás nehézségei állandóan nőnek, az alsóbb-rangu szövetségesek adagait lényegesen csökkentették. Oroszok és szerbek alig hogy felépülnek, azonnal az első tűzvonalba kerülnek. Kivégzések napirenden vannak, mert a katonák, sőt tisztek is, mint gyakrabban megtagadják az engedelmisséget. Tömeges kivégzéseknél fekete franciák működnek közre. Legutóbb is egy orosz csapatot, amely nem akart az első vonalba menni, azzal fenyegettek meg, hogy fekete franciákkal körülzáratják és felkoncoltatják. Nevolaiban Florantiól délre egy fogolytáborban 300 fehér franciát senegali négerök őriznek, akik irgalom nélkül lövik le fehér bajtársaikat, ha szökést kísérelnek meg.

A polgári lakosságnak sincs jobb sorsa. Ahova az ántánt csapatai betették lábukat, elvettek minden élelmiszert, úgy hogy a civilnép az éhhalálnak néz elébe.

Földes Béla

átmeneti gazdasági miniszter a „Budapest” munkatársa előtt miniszteriuma munkaprogramjáról a következőleg nyilatkozott:

— A miniszterium szervezési munkái még soká fognak engemet foglalkoztatni. Hisz e miniszterium feladatának teljesítése akkor volna legjobban biztosítva, ha ott vagy száz szakember ülne, ki közgazdasági reneszanszunk kérdéseit tanulmányozná. — Tudvalevőleg oly csekély egyelőre a budgetem, hogy abból még néhány hivatali helyiséget sem lehet bebutorozni. Ily nehézségek dacára sem riadok vissza, mert tudom, hogy e szervere szükség van és a szükség megteremti majd e szerv életfeltételeit. Egyelőre a miniszterium mellett szervezett országos tanács megalakításával foglalkozom. E tanácsot, mint közgazdaságunk vezérkarát látom, melynek megfelelő szervezése elsőrangú fontossággal bír. Arra törekszem, hogy a legkiválóbb erőket megnyerjem és hogy a tanácsnak olyan szervezetet adjak, mely annak munkaképességét, gyors cselekvését, kezdeményezéseit, tájékozottságát, szakszerűségét biztosítja. Mihelyt a tanács megalakult, megindítom annak tevékenységét és elő fogom terjeszteni részletesebb programomat.

— Dacára annak, hogy még soká a szervezési munkákkal leszünk elfoglalva, a miniszterium munkaköre is foglalkoztat minket. A munkakör két részre oszlik. Az egyikbe tartoznak azok a feladatok, amelyek szorosban a háborús állapot likvidálásával függenek össze. Ide tartoznak a leszereléssel összefüggő összes kérdések. Alkalmam volt kifejezésre juttatni, hogy e kérdések, különösen pedig a hadsereg leltárában levő és szétosztásra kerülendő anyagokra és értékekre vonatkozó diszpozícióknál elsősorban és főleg a gazdasági szempontok irányadók és az erre vonatkozó javaslatoknak a közgazdaságot képviselő tényezőktől kell kiindulniok.

— Azonban az átmeneti gazdaságnak a leszerelés helyes intézésénél is nagyobb feladatai vannak. Irányt kell szabni a gazdasági fejlődésnek, gazdasági szervezetünket újja kell alkotni, erőit fokozni, energiáját emelni, látókörét bővíteni, kezdeményező képességét hatványozni kell. A gazdasági élet öserőit a földben és a vízben, a vízben és nem kevésbé az emberben felszínre kell hozni, új, intenzívebb működésre kell ébreszteni. Nemcsak a háború romjait kell eltávolítani, hanem a romokon egy új Magyarország építéséhez az építőanyagokat kell összehordani. Azért van szükségem egy közgazdasági vezérkarra, melyben különösen a mérnöknek is fontos helyet szántam, mert egy csomó technikai problémát kell megol-

dani. A technika eddig csak a haladás, a fejlődés eszköze volt, most kell, hogy az újjáalkotás, az újjáteremtés zászlóvivője legyen.

Új békekonferencia készül Bernben.

Félévvel a háború kitörése után, 1915. év tavaszán Dresselhuys hollandi igazságügyi államtitkár kezdeményezte a berni polgári békekonferenciát, amelynek előkészítő munkálatai éveken keresztül a legnagyobb titokban folytak és most véget értek. Az előkészítő munkálatok eredményeképpen a berni polgári békekonferencia október 16-án kezdődik és részt vesznek azon az összes államok polgári társadalmának kiküldöttei. A konferenciát két évig azért nem lehetett egybehívni, mert az egyes hadviselő államok között olyan erősek voltak az ellentétek, hogy ezek a konferencia sikerét eleve is kétségessé tették. Miután csak most ért meg a helyzett annyira, hogy a konferenciának egy esetleges eredménye biztosítottnak látszik és az összes államok hajlandónak mutatkoznak arra, hogy delegátusaikat elküldjék, a kongresszus főtitkára közölte a kongresszus tagjaival, hogy egyetlenegy európai állam sem gördít akadályokat a kongresszus megtartása elé és a kongresszuson résztvevő delegátusoknak megadja az utlevelet. A berni békekonferencia nem lesz szocialista jellegű, hanem a polgári társadalmak tanácskozása lesz.

A kongresszusnak körülbelül negyven tagja lesz, akik albizottságokban fognak eloszlani. Részt vesznek Anglia, Franciaország, Németország, Ausztria, Magyarország, Olaszország, Belgium Svédország, Norvégia, Hollandia, Oroszország és az amerikai Egyesült államok polgári társadalmának kiküldöttei. Magyarországot Károlyi Mihály gróf, Gieswein Sándor, Jászi Oszkár dr. és Makai Ödön, fogják képviselni. (Károlyi Mihály gróf legutóbbi ceglédi beszédében már célzott is erre a konferenciára és kijelentette azon való megjelenését.) A kongresszus előreláthatólag három hétig fog tartani. A magyar résztvevők a házi előkészítő bizottságtól sürgönyileg kaptak felszólítást a békekonferencián való megjelenésre. Károlyi Mihály gróf már bejelentette részvételét, a többiek pedig a megjelenést attól teszik függővé, vajjon a kormány kiadja-e nekik az utlevelet. Az utlevél kiadása majdnem bizonyosra vehető, miután a kormány az elől sem zárkózott el, hogy a magyarországi szocialistáknak a Stockholmba való utlevelet kiadja.

Földes B. — képviselő. Földes Béla átmenetgazdasági miniszter Nagybányán egyhangulag képviselővé választották.

Mennek a harangok.

Borongós, szomorú őszi nap reggelén bucsuzott el tőlünk a mi edes harangunk, hogy ezután majd oda fent északon hirdesse ércnyelve azt, hogy van még aki gondol reánk oda fent a csillagtáboron is tulnan...

Lágy edes zsongással, ha nem is reszket keresztül a májusi esték csendjén a hangja, hogy áhitattal összekulcsoljuk a kezeinket s imáinkat odaküldjük, ahol olyan könnyű az elmulás; ahol oly megfeszített erővel küzdenek s oly szent megadással örködnek felettünk... Most ott fog szólani, hogy ezután edes, szomorú hangja helyett, bőrbőlő ércszavára hulljanak le a katonasívegek, hogy hadd hulljon le egy-egy elfáradt könyecsepp, az a kibuggyanó piros vér, amely örök időkre záloga lesz a jövendőnek...

Édes öreg harangunk, sugd meg azoknak, akikhez oda visznek téged, hogy van még Isten oda fent, aki már megsokalta látni ezt az iszonyu emberharcot, hogy eljövend az, ami milliók ajkán az imádság: a béke!

Te voltál a szószólónk mindig, mikor kedveseink, atyáink, edes jó anyáink lelkét szomorú hangod gyors szárnyalással oda vitte a Teremtő elé, vidd most a mi harcoló katonáink lelkébe a hős erőt s azután megbocsátást, hogy harc után a kezeik ne öklöbe, hanem imara kuicsulódjanak.

Gerencsér Anna.

HIREK

Két meghívó.

Az Erdélyi Szövetség Vezető Tanácsa folyó évi szeptember hó 30-án délután 4 órakor Kolozsvárt, a Városháza közgyűlési termében gyűlést tart, hogy az Erdélyi Szövetségnek Marosvásárhelyt 1914. évi június hó 7-én megállapított programját átnézze, azt a szükséghez és a változott viszonyokhoz képest kibővítsé és kiegészítse. Erre a gyűlésre tisztelettel meghívjuk. Az Erdélyi Szövetségnek ügyrendjét, programját és Vezető Tanácsa tagjainak névsorát idezárjuk. Kolozsvár, 1917 szeptember 14-én. Dr. Apáthy István, gr. Bethlen István, br. Kemény Árpád, Torma Miklós.

A Kolozsvári Függetlenségi Párt és a Kolozsvári Szociáldemokrata Párt folyó évi szeptember hó 30-án délelőtt 10 órakor Kolozsvárt a Nyári Szinkörben választójogi nagygyűlést tartanak abból a célból, hogy a jelenlegi kormány választójogi tervezetének támogatóit egységes táborba tömörítsék és szervezzék. A gyűlésre nemcsak Kolozsvárnak, hanem a haza egész erdélyi részének vezető férfiai, kik a demokratikus új választójogért sikraszállni hajlandók, tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1917 szeptember 14-én. A Kolozsvári Függetlenségi Párt nevében: Dr. Apáthy István elnök. A Kolozsvári Szociáldemokrata Párt nevében: Nagy Balázs.

— A maximális árak. A háború kezdete óta gyakran volt szó a maximális árról, amelyet megállapítottak, de az eladók soha be nem tartottak. Mi is gyakran hangsúlyoztuk, hogy a maximális árakat a kutya se tartja be s a hatóság, valamint a kormány is csak papíron intézkedik, de arról lelkiismeretesen se az egyik, se a másik nem gondoskodott, hogy a megállapított árak szigorúan betartassanak. Most végre, a háború negyedik esztendejében, amikor az elfajult élelmiszerüzsora minden vonalon

veszélyrel fenyeget — a kormány is megmozdult és figyelmezteti a hatóságokat, hogy a maximális árak betartására szigorubb és lelkiismeretesebb gondot fordítson. Hát nálunk most van Közélelmezési Tanács, közlelmezési ügyosztály s talán még rendőrség is van. de hogy valamely rend lesz-e, mely a fogyasztó páriákon segítsen? ez olyan kérdés, amelyre a mennyei Gondviselés sem tud kadenciát!

— Az Emke tegnap délután választmányi ülést tartott. A titkári és pénztári jelentés után Váczy István vasúti felügyelő adta elő az erdélyi vasutpolitika tárgyában kiküldött bizottság javaslatát. A választmány elfogadta az előadó javaslatát. Ezután a tárgysorozat többi pontját tárgyalták le.

— Negyven százalékkal redukálják a cukoradagokat. A Cukorközpont értesítette a vidéki törvényhatóságokat, hogy a cukorszállítványok mennyiségét kénytelen negyven százalékkal redukálni és egyúttal illetékes helyen javaslatot terjeszt elő, hogy ott, ahol a cukor szétosztása jegyek útján történik, a negyven százalékos redukcióra tegyék meg az előkészületeket. Ez az intézkedés a készletek nagy megcsappanásával kapcsolatos. Ha az ideai cukorgyártási kampány megfelelő eredményekkel fog végződni, a régi cukoradagok visszaállítása talán nem ütközik nagyobb akadályokba.

— A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság tudatja részvényeseivel, hogy az új kibocsátású részvényei megjelentek és azok az ideiglenes részvényjegyek ellenében rendelkezésre állanak.

— A favágóból is nagy urat csinált a háború. Keresete ugyanis akkora, mint egy bíró fizetése. Ennek következtében aztán már derogál neki, hogy minden munkát megfogjon. Így például szerkesztőségünk udvarán az össze-vissza hányt tüzfahasábok ölbe rakására a két favágó ur napszámósokat fogadott fel és ők öbetett kézzel, pipázva nézték a napszámósok munkáját. Ime, mit csinál a háború.

— Nem jön a kormánybiztosság Kolozsvárra. Az erdélyi kormánybiztosság Kolozsvárra akart átköltözni és már a kereskedelmi és iparkamra palotájában hivatalos helyiségeket is foglaltak le számára. Min most értesülünk azonban, egy darab ideig még Marosvásárhelyt marad a kormánybiztosság.

— Urvacsoraosztás. Az unitárius templomban az őzli hálaadó istentisztelet és ezzel kapcsolatos urvacsoraosztás folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor kezdődőleg tartatik; mely alkalommal egyházi beszédet Úrmösi Károly esperes-lelkész, urvacsorai ágendát Csiki Gábor hitoktató-lelkész mond.

— Trencséntéplízi fürdőt eladták. Trencséntéplízi fürdő, amelynél nagy érdekessége volt dr. Arányi Miksa kir. tanácsosnak, 6 millió koronáért megvette Erényi Béla gyógyszerész, a „Diana sósborszesz részvénytársaság igazgatója.

— Rablómadás Belgrád közelében. Belgrádból jelentü tudósítók: Paics Milán polianei lakos házában egy csendőrjárát összekötözve találta Paics feleségét és tizen-négy éves fiát. Az asszony elmondta, hogy két álarcos férfi revolverrel és karabélyllyal felfegyverkezve betört a házba, s pézt követeltek. Paicsné összes pénzét, ezer koronát, átadta a rablóknak, akik azonban nem elégedtek meg ezzel az összeggel, hanem huszezer koronát követeltek. Mivel ezt a követelésüket nem tudta teljesíteni, a rablók megverték és összekötözték őket, sőt a fiura is lőttek, de a golyó célt tévesztett. Az álarcos rablók ezután eltávoztak. A csendőrség nyomozza a rablókat.

— Fürdőszobák Japánban. Dr. Félix Regnault, a „Journal“-ban azt írja, hogy Japánban alig van olyan ember, aki naponkint legalább egyszer meleg fürdőt ne

venne: egészen mindegy, hogy az illető egyszerű koldus vagy pedig dus gazdag ember, mert a fürdőt a japáni nemcsak tisztasági eszköznek, hanem csillapító és erősítőszernek is tekinti a kimerülés és fáradság ellen. Az ötven fokos meleg fürdő nem tartozik a ritkaságok közé és az európai ember az ilyen fürdőt büntetésnek, vagy kínzásnak tekintené. A japán emberek azonban megszokták a meleg fürdőt és ennek köszönhetik bőrük edzetségét és megkeményedését, ami a hidegség ellen megóvja őket. Dr. Michant véleménye szerint erre az okra vezethető vissza, hogy Japánban a rheuma a legritkább esetek közé tartozik. Noha Japánban egyetlen nap folyamán is gyakoriak és hirtelenek a hőváltozások, az akut reumatizmust alig ismerik. A japániak fürdőkészüléke egyszerű fakádból áll, amelynek vizét primitív kemencével melegítik: a fürdőző a kádban ül, úgy, hogy csak a feje látszik ki a vízből. Ezt a fürdőkészüléket a paraszt házában éppen úgy megtalálhatjuk, mint a legelőkelőbb polgárnál. Ha a szoba kicsi, a kádat az udvarra vagy az utcára állítják és ott fürödnek. Japánban a nyilvános fürdőkben mind a két nem együtt fürdik, anélkül, hogy bárki is megbotráncolna rajta. Majdnem valamennyi fürdőben művésziel kiképzett masszörök vannak alkalmazásban, akik hivatásuk teljesítésében bámulatos kézügyességet fejtenek ki.

A számkivetett cári család.

Zürichből írják: Miközben Miklós excár és családja egy távoli, szegény szibériai városban ölti számkivetési napjait, a cári család egy másik része a krimi palotában lakik, a Romanowok régi fészkeben. Am ezek sem örvendenek túlságosan a palota fényének.

A krimi palota most egy „neutrális terület“ amelyet a Romanovoknak elhagyniok nem szabad, s hogy a rendelkezésnek kövön érvényes szerezzenek, az öök vasfát veszi körül a hatalmas palotát. A „semleges zóná“-t a Ruszkoje Szlovo a következőkben ismereti: „Az Ai-Todori régi cári rezidenciában most az excárné, Mária Feodorovna lakik leányával, Olgával és annak férjével, akinek neve most egyszerűen Kulikovszky őrnagy és másik leányával, Xéinával, akinek Mihajlovics Alexander a polgári neve. A cárné maga vezeti a háztartását, sőt maga ápolja a palotához tartozó konyhakertet is, amelyben különösen csirágot termel, amelyre nagy figyelmet szentel.

Arról azonban, hogy télire nagyobb mennyiségű befőtét tehessen el, a cárnénak le kellett mondania, mert abbéli kérésének hogy e célra ötven kilogramm cukrot kaphasson, elutasították.

Az excár családjának is szigoruan ragaszkodnia kell az ételmszerjegyek rendszeréhez. Ugyanez áll a jövedelmi adóra nézve is, a cári család ugyanugy alá van vetve az adózásnak, mint akármelyik orosz polgár családjá. Alexander nagyherceg eleintén a régészeti tudományokban kezdett buvárkodni. Asatásokat végzett néhány paraszttal, mely alkalommal át is lépte a „semleges zónát“. De ez a dolog nem tartott sokáig.

A falu csendőrsége tudomására juttatta a volt nagyhercegnek, hogy gyanus mesterkedéseit nem nézi jó szemmel és felszólította őt, hogy tartsa magát a rendszabályhoz és ne hagyja el a palota falait. A nagyherceg szót fogadott s azóta az asztronómiában kísérletezik. Gyermekeit is munkába fogja, kézimunkára tanítja őket és fát vágat velük, hogy télire ne legyenek szükiben a tüzelőszernek.

Nikolajevics Miklós nagyherceg az egykori hadvezér, felesége kastélyában él, Csairában. Szemben a többi családtagokkal, teljes visszavonultságban él és még a kastély palotájában sem mutatkozik. Idejét emlékiratai megírásával tölti, amelyeknek bizonyára nagy jelentőségük lesz a történelem-

írásban. Emlékiratait a pétervári akadémia fogja kiadni. A könyv címe: „A világháború igazi okozója“ lesz. A cári család ezrével kapja naponként a leveleket. A legfantasztikusabb címeiken kérnek segítséget tőlük. Így valaki egy monarchisztikus irányú napilapot akart megindítani, amelyhez 50.000 rubel szubvenciót kér. Egy kémikus 100.000 rubel fejében olyan szert ajánl, amely „megkönynyíti a cári család helyzetét.“

LEGUJABB

Az „Ellenzék“ távirat-telefon- és expressztudósításai.

Bekérek.

Budapest, szept. 21.

A Börsenkurir, amint Berlinből jelentik, azt írja, hogy az utóbbi napokban illetékes berlini körökben a békét érintő komoly tárgyalások folytak. A kancellár a jövő héten fontos kijelentéseket tesz a békéről.

Az orosz kabinet megalakítását elhalasztottak.

Budapest, szept. 21.

Pétervárról jelentik: A kabinet végleges megalakítását elhalasztották a munkástanács által szept. 25-ére egybehívott konferencia utánra. E konferenciának döntő fontossága lesz.

Kerenszki és a különbéke.

Budapest, szept. 21.

Berlinből jelentik: A Novoje Vremja írja, hogy Kerenszki megbízásából Cseidze kijelentette a munkástanácsban, hogy az ideiglenes kormány hivatalba lépése óta, a szövetségeseikkel sem katonai, sem politikai fitkos szerződést nem kötött és nem járult hozzá olyan szerződéshez, mely a különbékét kizárja.

Kéjgyilkosság.

Budapest, szept. 21.

Reggel egyik rendőrnek jelentette egy villamos kalauz, hogy két katona zsákokkal fel akart szállani a villamosra. Azt hiszi, hogy a zsákokban lopott holmik vannak. A rendőr igazolásra szólította fel a katonákat. Az egyik katona futásnak eredt a mezők felé. A rendőr elfogta. Visszajövet a mentő egy kis tizen-négy éves leány boltessét találtak arccal a föld felé fordulva. Az elfogott katonát Krecsányi rendőrkapitány rögtön kihallgatta. Krémer Lipótnak hívják, budapesti születésű szücssegéd. Nadrágja véres volt. Egy másik helyen paprika nyomai látszóttak rajta. A vizsgálóbizottság kiment a gyilkosság színhelyére és megállapította, hogy a kis leányon erőszakot követtek el. Ruhája csupa vér volt. Krémer tagadja a gyilkosságot,

de tanuk látták, hogy tegnap délután a villamoson együtt ment a kis leánnyal a végállomás felé. Al-
dozata, akit Hulega Annának hívnak
előbb üzletben volt és kenyeret, pap-
rikát vásárolt. Hazafelé menet talál-
kozott Krémerrel, aki a mezőre csalta.
A kéjgyilkosság éjjel 11 órakor tör-
lént. Krémer tagad.

Kiüritik Odesszát.

Budapest, szept. 21.

Stockholmból jelentik: A »No-
voje Vremja« szerint megkezdtek
Odessza kiüritését, mert a front ismét
erősen közeledni kezd a városhoz. A
pétervári városi tanács a Péterváron
élő kinaikat, kereken tizezret, kiuta-
sított a városból.

Zsidópogromok Pétervárott.

Budapest, szept. 21.

Zürichből jelentik: A párisi
Balkán távirati iroda pétervári jelen-
tése szerint a legutóbbi napok álta-
lános zavargásaiban megkísérelték
zsidópogromok rendezését. Pétervárott
néhány zsidót megölték. A kormány
intézkedéseket tett a zsidóüldözési
kísérletek megakadályozására.

Angol-német városokat bombázták.

Budapest, szept. 21.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügy-
nökség jelenti: Ellenfeleink e hónap
16-án több bombázó repülést hajtot-
tak végre a dél-német területek ellen.
Megtámadták Stuttgartot, Tübingent,
Freudenstadtot, Oberdorfot, Sankt
Ingbertet, Saarbrückent és Kolmart.
Stuttgartnál egy katonát könnyeb-
ben megsebesült. Freudenstadtban és
Kolmarban egyes épületek megron-
gálódtak.

157 városi mandátum lesz.

Budapest, szept. 21.

A választójogi minisztérium meg-
kezdte a beérkezett statisztikai ada-
tok feldolgozását. Budapesten esze-
rint így hírlik: 37 választókerület
lesz, az ország városaira pedig 157
mandátum esik.

Színház.

Téli Színház.

Pénteken: Carmen. (P. Basilides Mária
vendégjátékával. Rendes hely-
árral. Bérletszűnet IV. sz. D.
Kezdete félnyolc órakor. A
nézőtérre vezető ajtóknak előadás
kezdésétől felvonás végeztéig
zárva lesznek.)
Szombaton: D. u.: A dollár papa. (Mér-
sékelt helyárral.)

Szombaton: Este: Mágán Miska. (Berky
Lili vendégjátékával. Rendes
helyárral. Bérletszűnet V.
szám A)
Vasárnap: D. u.: Luxemburg grófja. Berky
Lili vendégjátékával. Mérsékelt
helyárral.)
Vasárnap: Este: Éva. (Berky Lili vendég-
játékával. Rendes helyárral.
Bérletszűnet VI. sz. B.)
Hétfő: Kék róka. (Ujdonság 12-szer.
Berky Lili vendégjátékával. Ren-
des helyárral. Bérletszűnet
VII. sz. C.)

Berky Lili vendégjátéka. Holnap, szom-
baton este a „Mágán Miska“ Marcsájával
kezd meg Berky Lili rövid időre terjedő
vendégjátékát. Vasárnap délután Lehár „Lu-
xemburg grófja“-ban és vasárnap este az
„Éva“ címszerepében lép fel Hétfőn este
fejezi be vendégjátékát Berky Lili, mely
alkalommal a „Kék róka“ kerül színre Jano-
vics Jenő ár.-ral, Várkonyival, Szabados
Piroskával és Harsányival a főszerepekben.

Bajazzo és Pénztárca. A jövő héten
kedden az idei évad kilencedik opera-esté-
jén Leoncavello „Bajazzo“-ja kerül színre
Baranyai Jolánnal és Papp Lászlóval a két
főszerepben. Előtte Octave Mirbean egyfel-
vonásos szatirját, a „Pénztárca“-t adják,
mely ezuttal fog Kolozsváron először színre-
kerülni. A főszerepeket Szabados Piroška,
Fekete, Harsányi, Berky József játsszák.

Ó Teréz! Az ujdonságok során a jövő
hét végén operette-premiére lesz a színház-
ban. Bemutatásra fog kerülni Gilbert „Ó
Teréz!“ 3 felvonásos operettje, mely Buda-
pesten a Vigszínháznak szerzett estéről-estére
zsufolt nézőkkel. Gilbert az „Ó Teréz“-ben
zeneszerzői zsenialitásának minden fényével
a leghatalmasabb együtteseket és finalékat
építi fel és igaz gyönyörűséget szerez hall-
gatóinak.

A dollár papa. Holnap délutánra kitű-
zött „Magyar nábob“ előadása Dezséri Oyula
betegsége miatt elmarad és helyette Gábor
Andor 4 felvonásos komédiája, a „Dollár
papa“ kerül színre mérsékelt helyárral
Ujvári Lajossal a címszerepben.

Merénylet az éjszakában. Az idei évad
egyik legizgalmasabb bűnügyi drámáját,
melynek címe „Merénylet az éjszakában“,
szombaton a Szinkör-mozgó, vasárnap pedig
az Egyetem-mozgó fogja bemutatni.

Henny Porten első ideai szereplése.
Nagy napja lesz vasárnap a Szinkör-moz-
gónak. Henny Porten ez évadbeli első film-
alakítása, a „Becstelen“ (Rohrbach Lujza
házassága) kerül bemutatásra. Mivel Henny
Porten Kolozsvár mozi-közönségének oly
dédelgetett kedvence, nagy áldozatok árán
három napra kötötte le az igazgatóság a
„Becstelen“-t s hétfőn és kedden az Egye-
tem-mozgóban fogják bemutatni.

**Magyar filmek sorozata — az Urániá-
ban.** Holnap, szombaton Berky Lilivel a
címszerepben a „Tetemrehívás“ és a „Leány-
furfang“ lesz az Urániában látható.

Az asszonyok bolondja. Hétfőn és ked-
den mutatja be a Szinkör-mozgó Chester
Barnettel és Alice Bradyval a két főszerep-
ben „Az asszonyok bolondja“ című hatal-
masan felépített és tökéletességgel megjät-
szott négy felvonásos filmdrámát, mely egy
házasságtörés regényét viszi a mozi fehér
vásznára egy végesvéig izgalmas, érdekes-
séggel megkonstruált szindarab alakjában.

Ión! Szeptember hó 30-án itt lesz Hy-
pokrites (A meztelen igazság.) A kinemato-
grafia utolérhetetlen és még felül nem mult
diadaia.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Magyary Mihály

Szerkesztő: Dr. Polcz Radó ügyvéd.

Szinkör-mozgó.

Előadások hétköznapokon:	Előadások ünnap- és vasárnap	
	Előadás	Ó
Első előadás 6 órakor	Első előadás	2 ó
Második „ 7 ¹ / ₄ „	Második „	4 fél „
Harmadik „ 8 ¹ / ₂ „	Harmadik „	5 „
Negyedik „ 9 ¹ / ₄ „	Negyedik „	7 fél „
	Ötödik „	8 „
	Hatodik „	10 fél „

Műsor:

Pénteken

Kuruzsló.

Szombaton

Merénylet az éjszakában.

Vasárnap

A becstelen.

Helyárrak:

Pányolyülés 1.50 kor.
Földszinti ülés 1 kor.
Alsó erkély 70 fillér.
Felső erkély 50 fillér.